

Bakehuset Kafe AS
v/ Edle Talmo
Røykenvn 142
1386 ASKER

Deres ref

Vår ref (bes oppgitt ved svar)
2002/768-7 LTA/-

Dato
13.10.2004

TILSYN – ETTERKONTROLL – VEDTAK OM PÅLEGG

1. Bakgrunn

Datatilsynet gjennomførte 19. mai 2004 tilsyn med fjernsynsovervåkingen som foretas av Bakehuset Kafe AS avd. Sandvika Storsenter. Tilsynet ble gjennomført i medhold av personopplysningsloven § 42 tredje ledd nr 3. I brev av 25. juni ble det sendt varsel om vedtak. Virksomheten har gitt sitt tilsvare i brev av 6. juli 2004.

2. Kommentarer til virksomhetens tilsvare

Virksomheten påberoper seg i ovennevnte brev at det foreligger særskilt behov for overvåkingen, slik personopplysningsloven § 38 krever ved overvåking av *begrenset krets*. Dette er ikke eksplisitt angitt, men tilsynsmyndigheten legger til grunn at det er det virksomheten tar sikte på å underbygge i oversendt tilleggsdokumentasjon. Virksomheten hevder og fremlegger dokumentasjon på at det har vært tyveri/svinn ved virksomheten. Ifølge virksomheten har overvåkingstiltaket ført til at nevnte problemstilling har blitt borte. Det hevdes at overvåkingen, slik den nå fremstår, er nødvendig for å unngå at det oppstår ”dødsone” ved frakt av kasseinnhold fra kasseapparat til tellerrommet hvor det foretas opptelling av daglig omsetning. Dette rommet er plassert innerst i virksomhetens lokale.

I praksis innebærer overvåkingen, slik Datatilsynet ser det, at de ansatte er under konstant overvåking. Det er kun et mindre parti ved oppvaskmaskinene som ikke er omfattet av overvåkingstiltaket. Datatilsynet ønsker ikke å gå inn i ledelsens betraktninger om hvordan overvåkingen påvirker arbeidsmiljøet, men mener overvåkingen uavhengig av dette er omfattende og inngripende.

Datatilsynet har i sitt vedtak akseptert at kasseapparat overvåkes med sikte på å redusere sannsynligheten for svinn, samt overvåking av tellerrom i det tidsrom opptelling av omsetning skjer. Datatilsynet mener at dette bør være tilstrekkelig, og legger i denne sammenheng vekt på at virksomhetens behov skal avveies mot arbeidstakers krav på personvern. Virksomhetens behov vil med dette ikke kunne legitimere en så inngripende overvåking som er praksis i dette tilfellet.

Datatilsynet finner av ovennevnte grunner ikke grunnlag for å justere tilsynets varslede vedtak og vil derfor opprettholde disse.

3. Vedtak om pålegg

På bakgrunn av tilsynsrapport fatter Datatilsynet med hjemmel i personopplysningsloven § 46 følgende vedtak:

1. Bakehuset Kafe AS må stanse fjernsynsovervåkingen av område hvor ”*begrenset krets*” ferdes med unntak av område for kassaapparat, samt ”tellerom” i den perioden opptelling av kassabeholdning faktisk skjer, jf. personopplysningsloven §§ 8 og 38.

Tilsynsrapporten gir utfyllende detaljer. Med begrepet ”begrenset krets” menes i dette tilfelle område som normalt er forbeholdt ansatte.

Dersom det er tilsvarende avvik fra reglene om fjernsynsovervåking ved deler av virksomheten som ikke har vært gjenstand for tilsyn, ber vi om at påleggene blir gjennomført også der.

Påleggene skal være gjennomført *innen to uker* fra virksomheten mottar dette vedtak.

4. Klageadgang

Datatilsynet gjør oppmerksom på at dette vedtaket kan påklages til Personvernemnda i medhold av personopplysningsloven § 42 fjerde ledd, jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage må fremsettes for Datatilsynet innen tre uker etter at de ble underrettet om dette vedtaket.

Med hilsen

Leif T. Aanensen (e f)
avdelingsdirektør

Vedlegg: Tilsynsrapport

Kopi m/ vedlegg: Bakehuset Kafe AS, Avd. Sandvika Storsenter, v/ Turi Apel
Sandvika Storsenter, Brodkorbsgate 7, 1338 Sandvika

RAPPORT FRA TILSYN		
Saksnummer: 2002/768	Tilsynsobjekt:	Utarbeidet av:
Tilsynsdato: 19.05.2004	Bakehuset Kafé AS	Leif T. Aanensen
Rapportdato: 13.10.2004	Sted: Sandvika Storsenter	

1. Bakgrunn

Datatilsynet gjennomførte 20. februar 2002 tilsyn med fjernsynsovervåkingen som foretas av Bakehuset Kafé AS avd. Sandvika Storsenter. I brev av 5. april 2002 ble det sendt varsel om vedtak til virksomheten om at overvåkingen av såkalt "begrenset krets" måtte stanses. Som tilsvaret til varslet påberopte virksomheten seg særlig grunnlag for overvåking. I brev av 20. juni 2002 aksepterer Datatilsynet overvåkingen under tvil og presiserer samtidig at overvåkingen skal vurderes løpende i forhold til om det foreligger et særskilt behov.

Den 19. mai 2004 gjennomførte Datatilsynet et nytt uanmeldt tilsyn hos virksomheten. Tilsynet hadde primært til formål kontrollere om overvåkingen fortsatt ble gjennomført og om grunnlaget for overvåkingen fortsatt er til stede. Tilsynet ble gjennomført hos begge utsalgsstedene på Sandvika Storsenter. Tilsynet ble gjennomført i medhold av personopplysningsloven § 42 tredje ledd nr 3 og var begrenset til verifikasjon av om virksomheten oppfyller reglene for fjernsynsovervåking, jf personopplysningsloven kapittel VII med utfyllende forskriftsbestemmelser.

Datatilsynet konstaterte at overvåkingen av ansatte fortsatt var operativ og vil betegne overvåkingen som omfattende.

2. Tilstede ved tilsynet

Følgende personer var tilstede ved tilsynet:

- Turi Apel, daglig leder av butikken
- Leif T. Aanensen, Datatilsynet
- Lars Martin Birkeland, Datatilsynet

3. Formålet med fjernsynsovervåkingen

Virksomhetens representant opplyste at formålet med fjernsynsovervåkingen ved virksomheten fortsatt var å forebygge, avdekke og skaffe bevis for underslag foretatt av ansatte.

Fjernsynsovervåkingen er således ment å redusere tidligere svinn som man mener er forårsaket av ansatte.

4. Avvik fra lovbestemte krav til behandling av personopplysninger

Under Datatilsynets tilsyn i 2002 ble følgende overvåking registrert:

"I utsalgsstedet var det plassert to kameraer bak disken for kasse, bakevarer m.m. og ett kamera på daglig leders kontor innerst i lokalet. De to førstnevnte kameraene står på hver sin side bak disken og dekker ansattes betjening av kunder og bruk av kasse. En stor del av de ansattes faste arbeidssted dekkes dermed av kameraene. Kameraet på kontoret er plassert slik at det dekker aktiviteten som skjer i rommet ovenfra. Virksomhetens representant opplyste at kontoret bl.a. benyttes til å gjøre opp kassebeholdning for dagens omsetning og andre administrative oppgaver. Det ble opplyst at bilder fra overvåkingen ikke var tilkoblet monitor for "sann tids" visning, men ble lagret på opptaksmedier som ble hentet av representanter fra hovedkontoret."

Datatilsynet gav følgende kommentarer til overvåkningen:

”Datatilsynet mener at for stor del av de ansattes arbeidsplass bak disken er gjenstand for overvåking i forhold til kravet i personopplysningsloven § 38. Bestemmelsen fastsetter at fjernsynsovervåking av sted hvor en begrenset krets personer ferdes jevnlig, bare er tillatt dersom det ut i fra virksomheten foreligger et særskilt behov for overvåkingen, hvilket er et strengere krav enn saklig behov. Dersom det ikke foreligger et særskilt behov vil det som regel også innebære at heller ikke vilkåret i personopplysningsloven § 8 bokstav f om berettiget interesse kan anses oppfylt.

Det foreligger etter vår oppfatning i utgangspunktet ikke noe særskilt behov for å overvåke området bak disken og i kontoret. Dersom det skal anses å foreligge et særskilt behov for å innføre en slik overvåking, må det kunne godtgjøres at svinns har vært et vesentlig problem for virksomheten sammenlignet med andre typer virksomheter og at andre mindre inngripende metoder for svinnsforebygging ikke kan avhjelpe dette i tilstrekkelig grad. I tillegg må det for at overvåkingen skal kunne opprettholdes, kunne godtgjøres at svinnets har gått vesentlig ned etter innføring av overvåkningen.

Med mindre virksomheten kan godtgjøre at kravet om særskilt behov for fjernsynsovervåkingen er oppfylt, anser Datatilsynet at overvåkingen er i strid med personopplysningsloven §§ 8 og 38.”

Basert på tilbakemelding fra virksomheten fant Datatilsynet under tvil at det for en viss periode kunne foreligge et særskilt grunnlag og at kravene i personopplysningsloven § 38 ble ansett oppfylt. Datatilsynet presiserte med det at overvåkningen ikke skulle være permanent, men vurderes løpende.

Under tilsynet som ble gjennomført 19. mai 2004 ble det registrert en mer omfattende overvåking enn det som er omtalt overfor. Overvåkingen omfattet, utover det som er nevnt, tilnærmet hele produksjonslokalet til virksomheten. Det eneste område som etter Datatilsynets oppfatning ikke var dekket, var område hvor oppvask ble foretatt.

Etter Datatilsynets oppfatning innebærer overvåkningen, slik den er anordnet i dag, et ytterlig inngrep i de ansattes personvern. Med bakgrunn i tilsynets forrige rapport, finner Datatilsynet det beklagelig at overvåkningen er opprettholdt over så lang tid og at overvåkningen også synes å være utvidet.

Overvåkningen av område hvor ”begrenset krets” ferdes stiller krav til særskilte behov. Datatilsynet kan vanskelig se at lovens krav er oppfylt for hele overvåkningsanlegget og vil med det betegne deler av overvåkningen i strid med personopplysningsloven §§ 8 og 38.

Datatilsynet mener at det kan aksepteres overvåking i direkte tilknytning til kassaapparat, hvor kamera stilles inn slik at øvrig del av arbeidsområde ikke dekkes av overvåkningen. Videre finner Datatilsynet at overvåking av ”tellerom” kan aksepteres i den periode telling faktisk pågår. Øvrig overvåking må anses å være i strid med nevnte bestemmelser.